

Alkotmánybíróság
1015 Budapest
Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/1135 -0 /2017
Érkezett:	2017 MÁJ 22.
Példány:	1
Melléklet:	1 db
Kezelőiroda:	du

BÉKÉSCSABAI JÁRÁSBÍRÓSÁG 5.	
Postán, faxon, e-mailben, átadókönyvvel, érkezett személyesen behozva, gyűjtőszekrényből kivéve:	
Érkezett:	2017 MÁJ 03.
Példány:.....	Melléklet:..... db.
Az ügyirat száma:	
16. Beu 1250/2016	

Alulírott, **Cs.A.Cs zrt.** (székhely: 5600 Békéscsaba, Mogyoró utca 22.) törvényes képviselő útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a Gyulai Törvényszék 2017. március 6. napján hozott 9.Beüf.50/2017/3. számú végzését semmisítse meg, mivel az ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamisághoz tartozó jogbiztonság elvének részét képező visszaható hatályú jogalkalmazás (*in malam partem*) tilalmával.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A megsemmisíteni kért jogszabályi rendelkezés(ek), bírói döntések megnevezése, a határidőszámításhoz szükséges adatok közlése (a jogerős ítélet kézhezvételének időpontja stb.):

- Gyulai Törvényszék 9.Beüf.50/2017/3. számú végzése (☞ *mellékelve*)
- 2017.04.03.

2. Az Alaptörvényben biztosított jog megnevezése:

- visszaható hatályú jogalkalmazás tilalma

3. A közvetlen érintettség kifejtése (az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, bírói döntés esetén a pertörténet röviden, az ügyben hozott bírói döntések stb.):

Előadom, hogy a Cs.A.Cs Könyvvizsgáló és Informatikai Szolgáltató kft. (a későbbiekben pótmagánvádló társaság) 2011.07.20. napján kelt büntető feljelentése alapján büntetőeljárás indult [REDACTED] volt ügyvezetővel szemben.

A Békéscsabai Rendőrkapitányság a jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntettének megalapozott gyanúja miatt indult nyomozást, figyelemmel arra, hogy a cselekmény nem bűncselekmény, megszűntette. A határozat ellen a Cs.A.Cs kft. ügyvezetője nyújtott be panaszt, melyet az Orosházi Városi Ügyészség a 2012. július 12. napján kelt, B.568/2011/8. számú határozatával elutasított. A Cs.A.Cs kft. sértett, mint pótmagánvádló – jogi képviselő útján – törvényes határidőn belül, 2012.09.06. napján vádindítványt terjesztett elő [REDACTED] ádottal szemben az 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 319. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés b) pontja szerint minősülő, jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette miatt.

A Békéscsabai Járásbíróság a 13.B.480/2012/48. számú ítéletével a vádlottat az ellene emelt vád alól felmentette. A Gyulai Törvényszék, mint másodfokú bíróság 1.Bf.218/2014/6. számú végzésében ugyanakkor ezen ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította. A megismételt eljárás során a Békéscsabai Járásbíróság a 19.B.185/2015/27. számú ítéletével Hankó Andrásné

vádlottat a hűtlen kezelés büntetének vádja alól felmentette, melyet a Gyulai Törvényszék az 1.Bf.35/2016/10. számú végzésével hagyott helyben. **Az ítélet 2016.06.14. napján jogerőssé vált.**

Bűnügyi költségről sem az első, sem pedig a másodfokú bíróság nem rendelkezett, tekintettel arra, hogy az ítélethozatal időpontjában a pótmagánvádlónak nem kellett viselnie a felmentett vádlott meghatalmazott védőjének díját és költségeit. Ehhez képest a terhelt és meghatalmazott védője 2016.09.05. napján a védői díj megtérítésére irányuló kérelmet nyújtott be a bírósághoz.

Különleges eljárás keretében a Békéscsabai Járásbíróság a 2017.01.18. napján kelt 16.Beü.1250/2016/2. számú végzésében 350.800,- Ft díj megfizetésére kötelezte a pótmagánvádlót 15 napon belül. A pótmagánvádló társaság fellebbezése nyomán eljáró Gyulai Törvényszék a fizetendő költség összegét 276.400,- Ft-ra szállította le, egyebekben az elsőfokú végzést helybenhagyta. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával abban, hogy a 2017.01.18. napján meghozott határozatra a 2017.01.01. napja után hatályos rendelkezéseket alkalmazta. Erre tekintettel – hangsúlyozza a Törvényszék – helyesen alkalmazta az elsőfokú bíróság a 2016. CX. törvénnyel módosított a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 344. § rendelkezéseit.

4. Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével:

4.1.1. Az Alaptörvény felhívott rendelkezései

B. cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.

4.1.2. A Be. 2016. december 31. napjáig hatályban volt az ügyet érintő rendelkezései

344. § (1) Ha a vádlottat felmentették, vagy vele szemben az eljárást megszüntették, a pótmagánvádló viseli a 74. § (1) bekezdésében meghatározott bűnügyi költségből azt a költséget, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett.

(2) A pótmagánvádlót csak azzal a cselekménnyel, illetőleg a tényállásnak azzal a részével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére lehet kötelezni, amelyre a vádindítványt előterjesztette, és amelyre a bíróság felmentő ítéletet hozott vagy az eljárást megszüntette. A vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése esetén az ügyben fellépő pótmagánvádlókat külön-külön kell kötelezni a bűnügyi költség fizetésére. Ha a bűnügyi költség, illetőleg annak meghatározott része a pótmagánvádlók szerint nem különíthető el, a bíróság a pótmagánvádlókat egyetemlegesen kötelezi a bűnügyi költség fizetésére.

(3) Ha a pótmagánvádlók bűnügyi költségekben való marasztalásának van helye, a pótmagánvádat elejtő pótmagánvádlót a bűnügyi költség arányos részének megfizetésére kell kötelezni.

4.1.3. A Be. 2017. január 1. napjától hatályban lévő az ügyet érintő rendelkezései

344. § (1) A pótmagánvádló viseli a 74. § (1) bekezdésében meghatározott bűnügyi költségből azt a költséget, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett, ha a vádlottat felmentették, vagy vele szemben az eljárást megszüntették.

(2) A pótmagánvádlót csak azzal a cselekménnyel, illetőleg a tényállásnak azzal a részével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viselésére lehet kötelezni, amelyre a vádindítványt előterjesztette, és amelyre a bíróság felmentő ítéletet hozott vagy az eljárást megszüntette. A vádlott felmentése vagy az eljárás megszüntetése esetén az ügyben fellépő pótmagánvádlókat külön-külön kell kötelezni a bűnügyi költség fizetésére. Ha a bűnügyi költség, illetőleg annak meghatározott része a pótmagánvádlók szerint nem különíthető el, a bíróság a pótmagánvádlókat egyetemlegesen kötelezi a bűnügyi költség fizetésére.

(3) Ha a pótmagánvádlók bűnügyi költségekben való marasztalásának van helye, a pótmagánvádat elejtő pótmagánvádlót a bűnügyi költség arányos részének megfizetésére kell kötelezni.

(4) Ha a vádat pótmagánvádló képviselte, és a bíróság a vádlottat felmenti, vagy vele szemben az eljárást a pótmagánvádló vádelejtése miatt megszünteti, a pótmagánvádló a határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül – a külön jogszabályban meghatározott mértékben – megtéríti a vádlott meghatalmazott védőjének azon díját és költségét, amely a pótmagánvádló fellépése után keletkezett. A megtérítésre a (2) és (3) bekezdés rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell.

4.2. Az *Indítványozó* először azt vizsgálta, hogy az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésére, mint Alaptörvényben biztosított jog sérelemére egyáltalán alapítható-e alkotmányjogi panasz.

A 3066/2013. (II. 28.) AB végzés szerint nem alapjog a jogállamiság elvéből következő jogbiztonság követelménye. Ez utóbbira vonatkozóan az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, így a B) cikk (1) bekezdésének sérelemére alkotmányjogi panaszt alapítani csak kivételesen, visszaható hatályú jogalkalmazás, vagy a felkészülési idő hiánya miatt lehet.

Tekintettel arra, hogy az indítvány kivételesen éppen a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmának sérelmét állítja, az érdemi elbírálásának az *Indítványozó* megítélése szerint – e tekintetben – nincs eljárásjogi akadálya.

4.3. A visszaható hatályú jogalkotás, illetve jogalkalmazás tilalmával az Alkotmánybíróság számos döntésében foglalkozott.

A visszaható (retroaktív) hatály azt jelenti, hogy a jogszabály a hatálybalépése előtti eseményekre (is) hatályos. A visszaható hatály első esetében a jogszabályt a hatálybalépése előtt lezárt jogviszonyokra is alkalmazni kell, a második esetben pedig azt a hatályba lépése előtt keletkezett, de még le nem zárt (folyamatos) jogviszonyban a hatálybalépése előtti jogi helyzetre alkalmazzák. [349/B/2001. AB hat.]

A 65/1995. (XI. 10.) AB határozat elvi éllel szögezte le, hogy „... a jogbiztonság elvéből fő szabályként az következik, hogy a már létrejött, illetőleg lezárt jogviszonyokat sem jogszabállyal, sem jogszabály hatályon kívül helyezésével alkotmányosan nem lehet megváltoztatni... kivétel ez alól az alapvető elv alól csak akkor engedhető meg, ha azt a jogbiztonsággal konkuráló más alkotmányos elv elkerülhetetlenné teszi, és ezzel nem okoz céljához képest aránytalan sérelmet. A törvényhozót azonban a legtöbb jogviszonnyal kapcsolatban kötik a visszaható hatályú törvényhozás korlátai, vagyis a jog és a jogviszonyok visszamenőleges megváltoztatására csak igen korlátozott alkotmányos lehetőség van.” Kiss László alkotmánybírónak a 349/B/2001. AB határozathoz fűzött különvéleménye szerint pedig „a korábbi szabályok szerint lezárt jogviszonyokba – kivételesen – csak akkor lehet alkotmányosan beavatkozni, ha azt a jogbiztonsággal konkuráló más alkotmányos elv elkerülhetetlenné teszi, és ezzel nem okoz az elérni kívánt célhoz képest aránytalan sérelmet”.

Az *Indítványozó* ezért vizsgálat alá vonta azt is, hogy létezik-e más olyan alkotmányos elv, amely alapot adhat a bíróság visszamenőleges jogalkalmazásnak.

A 15/2016. (IX. 21.) AB határozat foglalkozott jelen ügy tárgyát is képező, a pótmagánvádló fellépését követően felmentett terhelt meghatalmazott védő díjának és költségének viseléséről. Az Alkotmánybíróság e határozatában tekintettel arra, hogy a vizsgált időszakban a Be. törvény 344. § (1) bekezdése ellentétben állt az Alaptörvényben nevesített védelemhez való joggal és annak szükségtelen és jelentős korlátozását jelentette, megállapította a támadott rendelkezés alaptörvény-ellenességét, ezért 2016. december 31-i hatállyal megsemmisítette azt, megfelelő időt hagyva a jogalkotónak az Alaptörvénynek megfelelő új szabályozás kidolgozására. Ehhez képest az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 45. § (5) bekezdése kimondja, hogy a jogszabály megsemmisítése nem érinti a megsemmisített jogszabályon alapuló, Alkotmánybíróság előtti eljárásban nem felülvizsgálható, vagy felül nem vizsgált bírói döntéseket, kivéve, ha az Alkotmánybíróság a megsemmisítésről szóló határozatában ettől eltérően rendelkezik.

A jogalkotó jogalkotási kötelezettségének a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény és ehhez kapcsolódóan más törvények módosításáról szóló 2016. évi CX. törvény megalkotásával tett eleget. Az új szabályozás 2017. január 1. napján lépett hatályba.

A pótmagánvádló által képviselt eljárásokban, tehát éppen maga az Alkotmánybíróság zárta ki a bűnügyi költségek viseléséről szóló rendelkezések visszamenőleges alkalmazását azzal, hogy a jogbiztonság érdekében az alaptörvény-ellenes szabályok időleges (*pro futuro*) hatályban tartásról rendelkezett.

4.4. Az *Indítványozó* felidézi, hogy a Be. 578. § (1) bekezdése szerint a bíróság utólag határoz a bűnügyi költség viseléséről, ha a jogerős határozat erről nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. Célja, tehát a jogorvoslás, vagyis a jogerős határozat törvényességi hiányosságának a megszüntetése [Király Tibor:

Büntetőeljárás jog. Osiris Kiadó, Budapest 2008. 658. o.]. Mindez azt jelenti, hogy a különleges eljárás során a bíró annak elbírálására jogosult, hogy a korábban eljáró bíróságok betartották-e a határozat meghozatalakor a hatályos jog szerint irányadó szabályokat, nem veheti azonban figyelembe a megtámadott határozat meghozatalát követően bekövetkezett jogszabályi változásokat. Ellenkező esetben ez azt jelentené, hogy a jogerős ítélet után bekövetkezett jogszabályi változások – mint jelen esetben – bármely ítéletet jogsértővé tehetnének.

A Gyulai Törvényszék azáltal tehát, hogy egy 2016.06.14. napján jogerős ítéletre alkalmazta a 2017.01.01. napján hatályba lépett rendelkezéseket – figyelmen kívül hagyva az Alkotmánybíróság 15/2016. (IX. 21.) AB határozatában foglaltakat –, visszamenőlegesen avatkozott be a pótmagánvádlót érintő lezárt jogviszonyba, amely a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába (*in malam partem*), és mint olyan, a jogállamiság alapkövét jelentő jogbiztonságba ütközik.

5. Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

Az *Indítványozó* a jogorvoslati jogosultságát kimerítette.

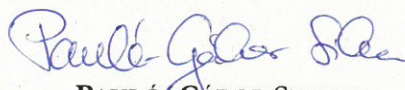
6. Nyilatkozat arról, hogy az ügyben van-e folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve arról, hogy kezdeményeztek-e perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben:

- nincs folyamatban felülvizsgálati eljárás
- nem kezdeményeztem perújítást

Tisztelt Alkotmánybíróság! A fentiek alapján ismételten kérem, hogy az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján a felhívott bírói döntést alaptörvény-ellenessége miatt semmisítse meg.

Kelt: Békéscsaba, 2017. április 29-én

Maradok tisztelettel:

PAULÓ-GÁBOR SZILVIA
indítványozó
Cs.A.Cs zrt. igazgatója

Mellékletek: 1. 2017.03.06., Gyulai Törvényszék (9.Beüf.50/2017/3.)

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel kijelentem, hogy a fenti tárgyban az Alkotmánybíróság elé terjesztett alkotmányjogi panasz indítványomban szereplő személyes adataim nyilvánosságra hozatalához hozzájárulok.

Kelt: Békéscsaba, 2017. április 29-én

Maradok tisztelettel:

PAULÓ-GÁBOR SZILVIA
indítványozó
Cs.A.Cs zrt. igazgatója

